

Dosarul nr. 3ra-685/20

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sângerei (I. Malcoci)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

Î N C H E I E R E

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Angela Procopciuc și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Uniunea Cooperativelor de Consum or. Fălești împotriva Consiliului or. Fălești, intervenienți accesorii ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” cu privire la contestarea actului administrativ,

și cererea de chemare în judecată depusă de Primăria și Consiliul or. Fălești împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum din or. Fălești privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-au respins apelurile declarate de Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” și s-a menținut hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei,

c o n s t a t ă :

La 04 august 2017 Uniunea Cooperativelor de Consum din or. Fălești a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliul or. Fălești privind contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a relatat că, prin decizia nr. 05/1 din 16 iunie 2017 „Cu privire la revendicarea terenului din posesia străină ilegală” (în continuare decizia nr. 05/1 din 16 iunie 2017) Consiliul or. Fălești, în temeiul art. 14, 75 și 77 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală a revendicat din posesia UCOOP Fălești terenul cu numărul cadastral XXXXXX și suprafața de 0.8774 ha, situat or. XXXXXX, str. XXXXXX, și la transmis în folosință agenților economici, persoanelor fizice și juridice, în locațiune, cu respectarea prevederilor legale privind încheierea contractelor de arendă și/sau locațiune.

Reclamanta consideră că decizia este ilegală, deoarece sub aspect formal nu este întemeiată pe normele legale pertinente. Or, Consiliul or. Fălești a invocat temei de adoptare a deciziei nr. 05/1 din 16 iunie 2017, dispozițiile art. 14 alin. (1), (2) lit. b) și

c), alin. (3), art. 75 alin. (2). art.77 alin. (2) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală și hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Fălești din 17 martie 2017.

Din conținutul deciziei nr. 05/1 din 16 iunie 2017 rezultă că aceasta se bazează pe art. 14 alin. (1) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, dar nu s-a luat în considerare art. 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000, fapt ce atestă adoptarea acesteia contrar legii.

Reclamanta a menționat că punând accentul pe art. 14 alin. (2) lit. b) și c) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală, la adoptarea deciziei, Consiliul or. Fălești nu a luat în considerare că, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 9 din 12 aprilie 2007 a stabilit, drept constituționale prevederile art. 108 Legea cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000 - Terenurile transmise în folosință organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste își mențin acest regim juridic pe durata existenței acestora, totodată stipulând că prevederile acestui articol, nu depășesc regimul juridic al dreptului de preemțiune, care este un drept accesoriu al dreptului de proprietate. Mai mult, terenul respectiv este teren aferent pieței comerciale care este proprietatea UCOOP și amplasat în or. XXXXXX, str. XXXXXX.

În continuare, a susținut că din textul deciziei nr. 05/1 din 16 iunie 2017 nu este clar din care considerente aceasta a fost adoptată în baza Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

La fel, au fost aplicate și dispozițiile art. 75 alin. (2) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, fiind invocat faptul că, pe terenul aferent pieței comerciale sînt amplasate construcții de interes local și al pieței. Dar aceste bunuri într-adevăr sunt ale UCOOP Fălești și servesc intereselor publice.

Reclamanta a specificat că pe teritoriul pieței comerciale, administrația publică locală, Primăria și Consiliul or. Fălești, nu au construcții sau alte bunuri, iar construcțiile și bunurile aflate pe teritoriul pieței comerciale sunt proprietate a UCOOP Fălești, în baza Hotărârii Guvernului nr. 213 din 04 aprilie 1995.

Cu referire la faptul că decizia respectivă a fost bazată și pe prevederile art. 77 alin. (2) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală, invocîndu-se că, Consiliul or. Fălești poate transmite în administrare bunurile domeniului public, întreprinderilor municipale, în arendă ori în locațiune, reclamanta consideră că, prevederile acestui articol nu pot fi aplicate, deoarece Consiliul local Fălești nu are dreptul, contrar cadrului legal, să transmită terenul aferent pieței comerciale (și nu orășenești) întreprinderilor municipale, acest fapt fiind stipulat expres în Legea cooperăției de consum.

Reclamanta a precizat că la 14 iulie 2017, a depus la Consiliul or. Fălești cererea prealabilă nr. 195, prin care a propus anularea deciziei Consiliului or. Fălești nr. 05/1 din 16 iunie 2017 „Cu privire la revendicarea terenului din posesia străină ilegală” și să fie considerată drept una ilegală.

Prin răspunsul nr. 452 din 01 august 2017 primarul or. Fălești i-a comunicat că la ședința ordinară a Consiliului or. Fălești cererea prealabilă va fi pusă pe ordinea de zi cu privire la anularea deciziei nr. 05/1 din 16 iunie 2017.

Reclamanta a subliniat că hotărârea din 17 martie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, în care s-a făcut referire la hotărârea judecătorească din 03 august 2015, stipulează că - necătând la faptul că titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 430121 7.002 și contractul de arendă nr. 84 din 26.XI.2011, sunt lovite de

nulitate absolută, acest drept nu afectează dreptul de folosință a UCOOP Fălești asupra terenului pe care este amplasată piața comercială din or. XXXXXX, str. XXXXXX, deoarece acest drept este recunoscut în temeiul legii și nu a unui act juridic civil.

Reclamanta a relevat că ilegalitatea deciziei nr. 05/1 din 16 iunie 2017 se atestă și prin faptul că, în baza hotărârii judecătorești din 12 iunie 2014, terenul respectiv este din domeniul privat al orașului, pe care este amplasată piața comercială, ce constituie un complex patrimonial unic, proprietate privată a UCOOP Fălești și nicidecum instituție publică de interes local.

Astfel, reclamanta a specificat că conform prevederilor imperative de la art. 182 -184 Codul civil, instituție publică de interes local este persoană juridică necomercială constituită în baza unui act de autoritate publică locală și finanțată integral sau parțial de bugetul local. Iar, piața comercială este fondată de către UCOOP și nu de Consiliul local Fălești.

Uniunea Cooperativelor de Consum din or. Fălești a solicitat admiterea acțiunii și anularea integrală a deciziei Consiliului or. Fălești nr. 05/1 din 16 iunie 2017 ”Cu privire la revendicarea terenului din posesia străină ilegală”.

Prin hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești s-a admis cererea de chemare în judecată. S-a declarat nulă decizia Consiliului or. Fălești nr. 05/1 din 16 iunie 2017 „Cu privire la revendicarea terenului din posesie străină ilegală” (f.d.103, 110-112, vol. I).

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Consiliul or. Fălești reprezentat de avocatul Matveeva Nina. S-a casat hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d. 137-145, vol I).

La 02 iulie 2018, Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum din or. Fălești privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au relatat că la 30 mai 2001, terenul cu numărul cadastral XXXXXX și suprafața de 0.8774 ha, situat or. XXXXXX, str. XXXXXX a fost înregistrat ca proprietate a Administrației Publice Locale Fălești.

La 15 noiembrie 2007, primarul orașului Fălești a emis ilegal dispoziția nr. 188 prin care a dispus eliberarea UCOOP Fălești a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu dreptul de folosință pentru terenul cu suprafața de 1,1196 ha din str. Pieței 1 or. Fălești. În baza acestei dispoziții, la 28 martie 2008, UCOOP Fălești i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu indicarea numărului cadastral al terenului XXXXXX.

Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au menționat că, în suprafața de 1,1196 ha intră 3 terenuri, și anume: terenul proprietate publică cu suprafața de 0,8774 ha, proprietatea privată a UCOOP Fălești cu suprafața de 0,2262 ha și terenul proprietatea ÎI „Tricolici Alexei”.

În continuare, au indicat că în baza deciziei nr. 05/1 din 26 mai 2010 a Consiliului or. Fălești, la 30 iunie 2010, conform art. 108 din Legea cooperăției de consum nr.1252 din 28 septembrie 2000, au vândut UCOOP Fălești terenul cu suprafața de 0,2262 ha, situate pe str. XXXXXX or. XXXXXX.

La fel, au enunțat că la 30 iunie 2010 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 115, în baza căruia terenul a fost înregistrat ca proprietate a UCOOP

Fălești, iar la 26 octombrie 2011, Primăria or. Fălești a încheiat cu UCOOP Fălești contractual de arenda al terenului cu suprafața de 0,8834 ha.

Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au precizat că terenul - proprietate publică a fost liber, iar locuitorii orașului Fălești, dar și din localitățile vecine vindeau diferite produse în mod liber.

UCOOP Fălești, acoperindu-se cu acte ilegale din anul 2011, a început a încheia contracte de arendă cu cetățenii pentru arendarea suprafețelor, cu achitarea plăților stabilite pentru folosirea suprafeței arendate, explicând persoanelor că terenul le aparține și astfel primind o plată zilnică pentru fiecare m², lipsind astfel proprietarul Administrația Publică Locală de posibilitatea de a folosi terenul proprietate a sa și de primirea plăților pentru arendă.

Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au relevat că, prin dispoziția primarului orașului Fălești nr. 49 din 17 martie 2014 „Cu privire la anularea dispoziției nr. 188 din 15 noiembrie 2007 și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 28 martie 2008”, a fost anulată dispoziția nr. 188 din 15 noiembrie 2007 și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu drept de folosință din 28 martie 2008, eliberat UCOOP Fălești.

Prin hotărârea din 17 martie 2017 a Judecătorei Bălți sediul Fălești, menținută prin decizia din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat nul contractul de arendă din 16 octombrie 2011 și titlul din 28 martie 2008.

Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog consideră că, prin încasarea ilegală a sumelor, UCOOP Fălești i-a cauzat un prejudiciu în mărime de 1 878 534 lei.

Astfel, întru soluționarea amiabilă a litigiului, au expediat în adresa UCOOP Fălești o somație, prin care au solicitat returnarea sumei prejudiciului, care însă a fost respinsă.

Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au solicitat încasarea din contul UCOOP Fălești suma de 1878534 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 16 octombrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, cauza civilă nr. 3-22/18 la cererea de chemare în judecată depusă de către Uniunea Cooperativelor de Consum din or. Fălești împotriva Consiliului or. Fălești privind contestarea actului administrativ, intervenient accesoriu ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” și cauza civilă nr. 2-529/18 la cererea de chemare în judecată înaintată de către Primăria și Consiliul or. Fălești împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum din or. Fălești privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată au fost conexe într-un singur proces (f.d.104-105 vol. II).

Prin hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, s-a admis acțiunea Uniunii Cooperativelor de Consum din or. Fălești împotriva Consiliului or. Fălești, intervenient accesoriu ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” privind contestarea actului administrativ. S-a anulat decizia emisă de Consiliul or. Fălești nr. 05/1 din 16 iunie 2017 „Cu privire la revendicarea terenului din posesie străină” ca fiind ilegală și emisă contrar prevederilor legii.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Consiliul or. Fălești și Primăria or. Fălești împotriva Uniunii Cooperativelor de Consum din or. Fălești privind recuperarea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de proprietate (f.d. 228, 231-238, vol. I).

La 24 decembrie 2018 Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au contestat cu apel hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor înaintate (f.d. 240-241, vol I).

La 24 decembrie 2018 Consiliul or. Fălești reprezentat de avocatul Nina Matveeva-Bociog a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de UCOOP Fălești împotriva Consiliul or. Fălești privind contestarea actului administrativ (f.d. 243-244, vol. I).

La 01 martie 2019 Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog au depus apel suplimentar, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța competentă (f.d. 8-15, vol. III).

La 08 octombrie 2019 ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz a depus cerere de alăturare la apel solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată (f.d.91-92, Vol.III).

Prin decizia din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți s-au respins apelurile declarate de Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Nina Matveeva-Bociog și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” și s-a menținut hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei (f.d.172, Vol.III).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că terenul pe care este amplasată piața a fost transmis cu titlu gratuit în folosință „COLDPROD COOP” Fălești pe o perioadă de timp nedeterminat, fapt dovedit prin Actul de stat pentru dreptul de folosire a pământului seria B nr. 004968 din anul 1993, eliberat de către fostul Comitet Executiv raional Fălești.

Prin urmare, instanța de fond corect a constatat că, UCOOP Fălești posedă legitim terenul cu numărul cadastral XXXXXX și suprafața de 0,8774 ha, situat în or. XXXXXX, str. XXXXXX. Astfel, posesorului legitim nu i se poate înainta cerere de predare a bunului, iar posesorul legitim poate refuza predarea bunului dacă el are un drept preferențial de posesiune în raport cu proprietarul. Prevederi similare se regăsesc și în normele legale care reglementează apărarea dreptului de proprietate. Așadar, proprietarul este în drept să-și revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia, pe când în cazul din speță UCOOP Fălești este un posesor legitim al bunului imobil din litigiu.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond just a reținut faptul că UCOOP Fălești este un posesor legitim al bunului imobil din litigiu, având drept preferențial de posesie față de proprietarul Primăria or. Fălești și nu poate fi obligat să predea acest bun, respectiv pârâtul nu este în drept să-1 revendice din posesia reclamantului. Or, decizia Consiliului or. Fălești nr. 5/1 din 16 iunie 2017 „Cu privire la revendicarea terenului din posesia străină ilegală”, este ilegală, motiv din care corect a fost anulată de prima instanță.

Mai mult, din anul 1993 și până în anul 2019 Consiliul or. Fălești a adoptat decizii „cu privire la aprobarea anuală a bugetului local Fălești, iar impozitul

pentru folosirea terenului, amplasarea pe piață și taxa de piață, a fost întărită după UCOOP” care a și achitat sumele conform calculului prezentate.

Conform art. 108 alin. (1) din Legea cooperăției de consum Nr. 1252 din 28 septembrie 2000 „terenurile transmise în folosință organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste își mențin acest regim juridic pe durata existenței acestora. Terenurile transmise sunt cumpărate și/sau privatizate în mod prioritar de către organizațiile cooperatiste de consum și întreprinderile lor cooperatiste, la cerere, în conformitate cu legislația”

În circumstanțele date, instanța de apel a reținut că decizia contestată nr.05/1 din 16 iunie 2017, emisă de Consiliul local Fălești este contrară art. 108 din Legea cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000, iar alegațiile pârâtului în sensul aplicabilității prevederilor Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 nu pot fi reținute ca întemeiate. Or, acestea urmează a fi privite în coroborare cu norma specială ce stabilește bazele juridice, economice, sociale și administrative de constituire și de activitate ale cooperăției de consum în Republica Moldova, urmând să se țină cont de faptul că terenurile transmise în folosință organizațiilor cooperatiste de consum și întreprinderilor lor cooperatiste își mențin acest regim juridic pe durata existenței acestora.

Astfel, instanța de apel a constatat corectitudinea soluției instanței de fond în sensul anulării actului administrativ contestat și respectiv lipsa temeiurilor de admitere a apelurilor și de casare a hotărârii.

Cu referire la pretenția formulată în acțiunea reconvențională privind încasarea prejudiciului cauzat Administrației Publice Locale, instanța de apel a reținut ca fiind corectă soluția instanței de fond de respingere a acesteia, or, ținând cont de lipsa temeiurilor ce ar demonstra cu certitudine lipsirea de proprietate a Consiliului or. Fălești, pretențiile Consiliului or. Fălești din acțiunea secundară își pierd suportul de fapt și de drept.

Or, Primăria și Consiliul or. Fălești nu au prezentat probe care să demonstreze că reclamantul/pârât indicat în acțiune, ar fi cauzat prejudiciu Administrației Publice Locale. Iar, conform cotelor aprobate de Consiliul or. Fălești, UCOOP Fălești nu atestă datorii la buget. Prejudiciul calculat de pârât/reclamant sub aspectul neîncasării în beneficiul său a taxelor pentru o eventuală dare în arendă a terenului la prețul la care acesta este dat de UCOOP Fălești este lipsit de consistență și rațiune juridică și nu poate prezenta temei pentru admiterea acțiunii reconvenționale sub aspectul cauzării prejudiciului rezultat din venitul ratat.

Instanța de fond analizând acțiunea reconvențională a menționat că potrivit hotărârii Judecătorei Fălești din 23 iunie 2006 s-au anulat ca fiind ilegale punctele din decizia Consiliului or. Fălești nr. 02/4 din 29 martie 2006 „Cu privire la atribuirea în gestiune economică ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, a terenului din piața or. Fălești, str. XXXXXX. La fel, s-a anulat autorizația de funcționare asupra pieței din or. Fălești, str. XXXXXX” eliberată ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” „Cu privire la înregistrarea ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” la OCT Fălești. Hotărârea instanței de fond a devenit definitivă la 21 decembrie 2006, fiind menținută prin decizia Curții de Apel Bălți (f.d. 209-210, vol I).

Prin urmare, alegațiile Consiliului or. Fălești ca ar fi primit venit din activitatea ÎM „Asociația Piețelor din or. Fălești” nu are suport legal, deoarece

ultimii nu au dreptul de a folosi și gestiona terenul adiacent pieței comerciale, situat în or. XXXXXX, str. XXXXXX.

Cu referire la argumentul indicat în cererea de alăturare la apel înaintată de ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” că speței date urmau a fi aplicate prevederile art. 201, alin. (1) și (2) Codul administrativ motiv din care hotărârea urmează a fi casată cu restituirea cauzei la rejudecare, instanța de apel la considerat irelevant, or, procedura de judecare a cauzei nu a fost încălcată de instanța de fond, fiind aplicată corect, în corespundere cu norma procedurală actuală la momentul soluționării litigiului dedus judecării.

Astfel, analizând argumentele apelului în ansamblu cu materialele pricinii, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți a concluzionat că, soluția instanței privind admiterea acțiunii depuse de Uniunii Cooperativelor de Consum din or. Fălești împotriva Consiliului or. Fălești, intervenient accesoriu ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” privind contestarea actului administrativ și respingerea acțiunii reconvenționale privind recuperarea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de proprietate este corectă, iar argumentele apelanților sunt în contradicție cu materialele cauzei, cadrul normativ pertinent cât și cu probele prezentate și cercetate de către instanța de fond și cea de apel.

Prin urmare, argumentele apelanților nu și-au găsit confirmare nici în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și nici în apel. Respectiv, hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești este legală, motiv din care urmează a fi menținută cu respingerea cererilor de apel.

La 29 aprilie 2020, Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentați de avocatul Angela Procopciuc au depus recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel.

Recurenții au relevat că instanța de apel a acordat un termen de atac de 2 luni de la data eliberării deciziei motivate, conform art.385 Codul de procedură civilă, care urmează a fi calculat de la 20 martie 2020, când instanțele judecătorești și-au suspendat activitatea conform decretului Președintelui țării privind starea de urgență în legătură cu pandemia, indicând că cauza a fost examinată conform Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care prevede că termenul de recurs este de 30 zile în instanța de apel.

Conform art.244 Codul administrativ, termenul de contestare fiind de 30 zile de la data recepționării deciziei motivate la Curtea Supremă de Justiție. Astfel nu este clar care totuși procedură a aplicat instanța de apel, dar cu toate acestea avocatul recurenților nu a receptionat nici în forma electronică, nici prin oficiul poștal decizia motivată a instanței de apel. Conform scrisorii de însoțire, data de ieșire este 28-21 martie 2020. Prin urmare, termenul de contestare de 2 luni expiră la 21 mai 2020.

Potrivit ordinului Ministerului Justiției și Comisiei stării de urgență, toți termenii procedurali vor fi suspendați din oficiu până la expirarea stării de urgență. Respectiv, din 18 martie 2020 și până la 16 mai 2020 curgerea termenului de recurs se consideră prelungit de la 16 mai 2020-16 iunie 2020. Astfel, prezentul recurs este depus în termen.

În motivarea cererii de recurs, Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentați de avocatul Angela Procopciuc au invocat neaplicarea legii materiale care urma a fi

aplicată, încălcarea procedurii de examinare a cauzei civile și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural de către instanța de apel la emiterea deciziei contestate, motiv din care aceasta urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel.

În susținerea poziției date recurenței au menționat că prima instanță și instanța de apel au ajuns la concluzia că decizia Consiliului local Fălești nr.05/1 din 16 iunie 2017 este ilegală, deoarece potrivit normelor indicate de reclamant în cererea sa de chemare în judecată, precum și actele eliberate de URSS și RSSM încă până la adoptarea Codului Civil (2003), acesta are dreptul de folosință gratis și nimeni nu este în drept să ceară restituirea terenurilor aflate în folosința sa.

În acest context, au indicat că instanțele ierarhic inferioare la pronunțarea hotărârilor eronate au aplicat aceste prevederi ale legii materiale, considerând că Consiliul local Fălești în statutul său de proprietar asupra terenului litigios nu este în drept să posede, folosească și să administreze bunul imobil cu drept de proprietate privată, conform art. 46 din Constituția Republicii Moldova și art.326 Codul civil.

Conform art.315 Codul civil (în vigoare până în anul 2019) Administrația Publică Locală Fălești este proprietar al imobilului pe care este amplasată piața orășenească instituită prin decizia Consiliului local Fălești și atribuită în gestiunea Primăriei or. Falesti, iar terenul pe care este situată piața este transmis în folosință ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” în baza deciziei care nu este anulată de nimeni și titlului, înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

Prin decizia executivului nr.2/2 din 19 februarie 1998 „Cu privire la trecerea pieței orășenești în gestiunea Primăriei or. Fălești”, piața a fost transmisă în subordinea deplină a Primăriei or. Fălești.

Prin decizia Consiliului or. Fălești nr.07/2 din 21 septembrie 2017 a fost transmis terenului proprietate publică a Administrației Publice Locale Fălești cu nr.cadastral XXXXXX și suprafața de 0,8774 ha, situat în or. XXXXXX, str.XXXXXX, în folosință ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, iar Titlul de folosință a întreprinderii asupra terenului nominalizat s-a înregistrat la organul cadastral.

Recurenții au susținut că în baza art. 376 Codul civil, proprietarul, adică Consiliul or. Fălești este în drept să ceară încetarea încălcării dreptului de proprietate și recuperarea prejudiciului material cauzat în urma folosirii proprietății fără achitarea unor plăți.

Așadar, recurenții consideră că UCOOP Fălești ocupă ilegal terenul amplasat pe teritoriul pieței din or. Fălești str. Pieței,1, fără decizia proprietarului și a contractului de arendă (locațiune), care anterior a fost anulat prin hotărâre judecătorească.

Recurenții au precizat că la momentul emiterii deciziei nr.05/1 din 16 iunie 2017, Consiliul or. Fălești s-a condus de unicul document ce confirmă dreptul de proprietate reieșind din Legea cadastrului bunurilor imobile, Codul civil (redacția 2003), și anume Extrasul din Registrul bunurilor imobile. Or, un alt act care ar permite atribuirea dreptului de proprietate deținătorului de drepturi cu însușirile: folosința, posesia și administrarea nu există. Iar, temeiurile care au stat la baza încheierii contractului de arenda nr.84 din 2011 cu UCOOP Fălești a fost dispoziția primarului nr.188 din 15 noiembrie 2007 și Titlul de folosință, care au fost anulate prin altă dispoziție a primarului nr.49 din 17 martie 2014, și menținute

prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Fălești.

Recurenții consideră că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat art.108 și 109 din Legea cooperăției de consum nr.1252-XIV din 28 septembrie 2000, deoarece reieșind din dispozițiile normelor indicate terenurile transmise în folosință pot fi cumpărate sau privatizate în mod prioritar de organizațiile cooperatiste conform legislației în vigoare, drept deja realizat de UCOOP Fălești la privatizarea terenurilor aferente construcțiilor capitale aflate pe aceeași adresă.

În opinia recurenților, la caz, UCOOP Fălești ar avea dreptul preferențial doar la cumpărarea sau privatizarea terenului transmis și nicidecum la transmiterea dreptului de arendă, locațiune, etc., care i-ar acorda folosința.

Or, transmiterea terenului în folosință poate avea loc numai în condițiile art.77-78 din Legea nr.436 din 26 decembrie 2006 privind administrația publică locală. Iar, în cazul dat, UCOOP Fălești nu a contestat faptul transmiterii terenului în folosință ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, în baza deciziei și Titlului neanulate.

Mai mult, terenul ce formează obiectul deciziei contestate nu a fost dobândit de UCOOP Fălești până la intrarea în vigoare a Legii menționate – 28 septembrie 2000, or, până la această dată terenul încă nu a fost transmis, iar dreptul de proprietate al Consiliului local Fălești a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 30 mai 2001.

În urma celor menționate, Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentați de avocatul Angela Procopciuc au punctat că UCOOP Fălești poate dispune numai de acele înlesniri, care sunt stabilite de autoritățile administrației publice de resort. În cazul dat, reieșind din dispozițiile Legii nr.436 din 26 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Consiliul or. Fălești nu a emis vreo decizie privind acordarea de înlesniri, privilegii la transmiterea în arendă a terenului cu drept de proprietate a administrației publice locale.

Respectiv, concluziile instanțelor ierarhic inferioare contravin circumstanțelor stabilite în procesul judecării cauzei, ori, instanța nu a stabilit că reclamantul este administrația pieții, iar UCOOP Fălești – nu este piața.

Recurenții au susținut că, întrucât cauza a fost examinată în procedura contenciosului administrativ conform Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, ca temei de nulitate urmau a fi luate în considerare doar dispozițiile art.26 ale Legii nominalizate.

La judecarea acțiunii UCOOP Fălești împotriva Consiliului or. Falesti privind anularea deciziei nr.05/1 din 16 iunie 2017, instanța nu a constatat care din temeiurile indicate la art.26 al Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000 au dus la anularea actului administrativ, nefiind stabilite încălcări de procedură, competență, sau contrare legii. Or, invocarea că această decizie contravine art.108 din Legea cooperăției a fost interpretată eronat, și nu a fost încălcată nicio prevedere a legii materiale indicate.

Recurenții au subliniat că interpretarea eronată a legii materiale indicate supra, cu privire la dreptul de posesie se confirmă prin Extrasul cadastral privind dreptul de proprietate al Administrației Publice Locale, cu toate drepturile privind proprietatea privată, iar faptul posesiei UCOOP Fălești nu se confirmă prin niciun act juridic legal. Or, conform Codului civil, posesia poate fi confirmată prin actul juridic- contract, decizia administrativă sau Titlul de posesie asupra terenului.

Astfel, niciun oricare alt act, emis până la noul Cod civil, după aprobarea Codului civil (redacția 2003) nu este valabil, iar cele la care face trimitere instanța și reclamantul sunt caduce.

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare nu a făcut altceva, decât să recunoască un drept al UCOOP Fălești, fără ca acesta să invoce vre-o cerință în acest sens. Or, obiect de examinare a acțiunii de contencios administrativ, la baza căruia a stat dreptul de proprietate privată al Administrației Publice Locale - dreptul de a dispune de proprietatea sa după bunul său plac și în conformitate cu Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 și Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prima instanță și instanța de apel, practic au depozitat Administrația Publică Locală Fălești de dreptul de posesie, recunoscându-l gratis după UCOOP Fălești, fără a indica dreptul proprietarului de a cere plăți de locațiune sau arendă pentru folosire. Totodată, încălcând art.77-78 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care interzice transmiterea în folosință, arendă, locațiune, vânzare, înstrăinare, etc. în lipsa deciziei Consiliului local.

Recurenții au specificat că, deoarece legalitatea actului administrativ contestat de UCOOP Fălești s-a soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, prevederile Codului civil privind nulitatea actului juridic nu urmau a fi aplicate cazului dat. Or, legea specială indicată prevede 3 motive de nulitate a actului administrativ, iar art. 216-231 Codul civil - mai multe, care deși nu pot fi aplicate cazului, instanța de fond le-a aplicat (art.220 Codul civil).

Cu referire la acțiunea Primăriei or. Falesti împotriva UCOOP Fălești privind revendicarea terenului și încasarea prejudiciilor materiale, recurenții au relatat următoarele.

Indiferent dacă ar fi existat sau nu decizia Consiliului privind revendicarea terenului din folosința ilicită, contestată sau nu, proprietarul Administrația Publică Locală Fălești este în drept oricând să-și apere proprietatea. Apărarea acestui drept este imprescriptibilă și acțiunea civilă poate fi înaintată în ordinea art.581-585 Codul civil fără cereri prealabile.

Normele invocate mai sus, nu au fost aplicate de instanțele ierarhic inferioare, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în conexiune conform procedurii contenciosului administrativ.

Terenul litigios este înscris în Registrul bunurilor imobile la organul cadastral după Administrația Publică Locală Fălești, respectiv, prevederea prezumției proprietății după UCOOP Fălești nu poate fi aplicată cazului dat, deoarece terenul a fost scos din posesia proprietarului, adică a Administrației Publice Locale Fălești fără voia sa - fără decizia Consiliului local. Posesorul legal este ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, care este în drept să-și exercite dreptul de posesie în baza deciziei Consiliului Fălești și Titlului de folosință înregistrat la organul cadastral, dar nu-și poate realiza acest drept, din motiv că UCOOP Fălești deține ilegal terenul, cauzând prejudicii materiale în proporții deosebit de mari proprietarului, în mărimea indicată în acțiunea civilă înaintată de Primăria or. Fălești.

Pentru perioada când acest teren se afla nelegitim în posesia UCOOP Fălești, proprietarul a fost în drept să ceară despăgubiri conform art.585 Codul civil (în vigoare la momentul judecării cauzei civile), indiferent dacă exista sau nu o decizie a sa de a-și revendica proprietatea, circumstanță apreciată eronat de către instanțele de judecată, care au concluzionat că dacă prima acțiune a fost admisă și s-a anulat

actul administrativ, deci cauza conexată automat se respinge fără a examina fondul.

Chiar și în cazul în care o decizie a Consiliului de revendicare a proprietății ar fi anulată pe motive de procedură, aceasta nicidecum nu înseamnă că pretenția Primăriei Fălești de încasare a prejudiciului material ar fi dependentă de prima cauza. Or, normele legii materiale aplicabile cauzei civile pornite de Primăria Fălești nu sunt în conexiune cu existența sau lipsa deciziei proprietarului, dar în dependență de constatările raportului juridic litigios, aplicabilitatea legii materiale și existența prejudiciului material.

Astfel, fondul cauzei civile la acțiunea Primăriei or. Fălești împotriva UCOOP Fălești privind revendicarea bunului și încasarea prejudiciilor materiale nici nu a fost examinat, ceea ce constituie temei de rejudecare a cauzei.

Recurenții au relevat că normele legii materiale care urmau a fi aplicate cauzei civile sunt art.315 alin.(1), art.316 alin.(1) Codul civil și art.87 al Legii nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Prin urmare, au menționat că, numai proprietarul- Administrația Publică Locală are dreptul de a dispune de dreptul de a da în folosință și posesie temporară terenul său cu drept de proprietate. În cazul dat, dreptul de folosință asupra terenului l-a dat primarul prin dispoziția sa care a fost anulată.

În continuare, au enunțat că conform art. 375 alin. (1) Codul civil, proprietarul bunului dispune de dreptul de revendicare a bunului, chiar și de la dobânditorul de bună-credință.

UCOOP Fălești nu este dobânditor (posesor) de bună-credință, deoarece ultimul trebuia să cunoască că terenul primit în folosință în baza dispoziției Primarului or. Falesti nu este proprietatea primăriei, dar a Consiliului local. Or, Registrul bunurilor imobile este un Registru public și accesul la informație era liber. Totodată, la încheierea contractului de arendă reclamantul a fost obligat să verifice cine este proprietar și cine este în drept să înstrăineze dreptul de arendă (folosință) asupra terenului.

Respectiv, reclamantul nu poate invoca buna-credință numai pe faptul că a dispus de o dispoziție a primarului, ori, acesta niciodată nu s-a adresat către Consiliu pentru obținerea dreptului de arendă în condiții de licitație. Acesta este un agent economic, dispune în state de juriști și urma să cunoască legea, or, necunoașterea legii nu eliberează de răspundere.

Recurenții au enunțat că, instanțele ierarhic inferioare nu au făcut altceva decât să permită reclamantului să se îmbogățească fără justă cauză, contrar art.1389 Codul civil, cauzând astfel prejudicii materiale Administrației Publice Locale.

UCOOP Fălești a acționat Consiliul orășenesc Fălești în instanța de judecată cu rea credință. Interesul adevărat al UCOOP Fălești a fost și este să obțină gratis dreptul de posesie asupra terenului pieței din centrul or. Fălești, în lipsa prețului normativ de vânzare-cumpărare a pământului și fără licitație, mizând pe interpretarea eronată a art. 10 alin. (11) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25 iulie 1997 și art. 109 Legii cooperăției de consum din 2000. De asemenea, este interesată de a folosi terenul cât mai mult timp fără a achita plata. Astfel, recurenții au susținut că pentru aceasta se inițiază procese interminabile în instanța de judecată, se tergiversează soluționarea litigiilor, se stopează procesele inițiate de către Primărie privind perceperea forțată a plății pentru folosirea pământului, se percep sume colosale de

bani de la antreprenorii din piață, ce activează pe aceste terenuri în bază de patente și plătesc pentru chirie la UCOOP Fălești, dar nu proprietarului, ceea ce constituie nu numai o sursă de îmbogățire fără justă cauză, dar cauzează și prejudicii proprietarului, care nu poate obține profituri din exploatarea acestui teren în bugetul raional.

În final, concluzionând Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentați de avocatul Angela Procopciuc au invocat încălcarea art. 6 CEDO, or, prima instanță și instanța de apel eronat au apreciat probele și au aplicat normele de drept material și procedural, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei. Totodată, au mai invocat și interpretarea eronată a legislației materiale, netemeinicia concluziilor, precum și neconstatarea și elucidarea pe deplin a circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cauzei.

La 20 mai 2020 ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a menționat că consideră decizia instanțe de apel neîntemeiată, ilegală și pasibilă casării, deoarece contravine normelor dreptului material și procesual, iar la examinarea și adoptarea acesteia nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei. Or, concluziile instanței de apel denotă examinarea superficială a cauzei și a probelor, precum și favorizarea unei părți în proces și defavorizarea părții adverse.

În susținerea poziției date, recurenta a indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea materială care urma a fi aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și au încălcat procedura de examinare a cauzei, ceea ce conform art.432 Codul de procedură civilă, reprezintă temei de depunere a recursului.

Aici, recurenta a precizat că instanțele ierarhic inferioare greșit au judecat cauza în baza art. 37¹ Codul de procedură civilă, pe când urma a fi aplicat art. 187 Codul de procedură civilă, în cazul în care instanța de fond a considerat că acțiunile sunt conexe, iar examinarea lor simultană ar duce la o soluționare mai rapidă și justă a cauzelor.

Cu referire la opinia instanței de apel privind posesia legală a UCOOP Fălești asupra terenului în litigiu, recurenta a menționat că instanța de apel făcând referire la art. 108 al Legii Cooperăției de consum nr. 1252 din 28 septembrie 2000, coroborat cu art. 310 Codul civil (în vigoare până 01 martie 2019), ce reglementează posesiunea legitimă, a constatat că terenul cu nr. cad. XXXXXX și suprafața de 0,8774 ha, a fost transmis în posesie nelimitată UCOOP Fălești în baza Actului de Stat pentru dreptul de folosire a pământului seria B nr.004968 din 1993 eliberat de fostul Comitet Executiv Raional Fălești. Respectiv, în baza normelor de drept material enunțate și în baza actului vizat, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți consideră că UCOOP Fălești posedă legal terenul în litigiu.

Astfel, recurenta consideră că o asemenea constatare a instanței de apel contravine legii și nu poate fi menținută de către instanța de recurs, dat fiind faptul că prin actul din 1993, la care face trimitere instanța inferioară s-a transmis în folosință un teren cu suprafața de 1,38 ha dar nu de 0,8774 ha, asupra căruia deține drept de proprietate Administrația Publică Locală Fălești.

În același context, a indicat că art. 108 al Legii Cooperație de consum nr. 1252 din 28 septembrie 2000 la care face trimitere instanța ierarhic inferioară, a intrat în vigoare la data de 14 ianuarie 2001, având în vedere că art. 110 al aceleiași Legi prescrie „Prezenta lege intră în vigoare după 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, iar publicarea în Monitorul Oficial a avut loc la data de 14 decembrie 2000. Respectiv, având în vedere că legea civilă nu are caracter retroactiv și prezenta lege nu prevede altfel, rezultă că art. 108 al Legii Cooperației de consum nr. 1252 din 28 septembrie 2000, poate fi aplicată doar relațiilor dintre subiecții de drept apărute după 14 ianuarie 2001.

Potrivit probatoriului cauzei se atestă că, după data de 14 ianuarie 2001 între Primăria or. Fălești și UCOOP Fălești, a fost încheiat contractul de arendă nr.84 din 26 octombrie 2001, care a fost declarant nul prin hotărârea din 17 martie 2017 a Judecătorei Bălți. La fel, prin aceeași hătărâre judecătorească a fost anulat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 28 martie 2008 eliberat UCOOP Fălești, prin care se atestă dreptul de folosință asupra terenului în litigiu. Hotărârea judecătorească din 17 martie 2017 devenind irevocabilă și executorie pentru toți subiecții de drept.

Astfel, se constată că după data de 14 ianuarie 2001, de către Administrația Publică Locală Fălești nu a fost încheiat niciun act juridic, cu privire la transmiterea dreptului de folosință asupra terenului cu nr. cad. XXXXXX și suprafața de 0,8774 ha, către UCOOP Fălești.

Deci aprecierea instanțelor inferioare în această latură este o aplicare eronată a normelor de drept material, prin care a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Tot în susținerea cererii de recurs, recurenta a precizat că UCOOP Fălești nu are în Registrul bunurilor imobile și nici nu a avut vreodată înregistrat dreptul de folosință asupra terenului în litigiu, conform art. 43 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998. Însă, dreptul de folosință asupra terenului cu nr. cad. 4301217,002 și suprafața de 0,8774 ha este înregistrat după ÎM „Asociația Pieților din Fălești” în baza titlului de autentificare a dreptului de folosință, anexat la dosar.

Respectiv, dreptul de folosință și dreptul de proprietate asupra imobilului apare din momentul înscrierii acestora în Registrul bunurilor imobile și se consideră valabile până la proba contrară. O astfel de probă contrară nu a fost prezentată de către UCOOP Fălești și nu a fost cercetată de către prima instanță și instanța de apel.

Recurenta a notat că decizia recurată a fost recepționată de către reprezentantul său la 21 martie 2020, fapt confirmat prin copia plicului anexată la recurs. Respectiv, termenul limită de contestare expiră la data de 21 mai 2020, ceea ce denotă că cererea de recurs a fost expediată în termenul prevăzut de lege.

La 15 iunie 2020, UCOOP Fălești a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Primăria și Consiliul or. Fălești reprezentați de avocatul Angela Procopciuc și menținerea deciziei instanței de apel.

La 03 iulie 2020 UCOOP Fălești a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând admisibilitatea cererilor de recurs, completul specializat pentru

examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.55 din 17 martie 2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie -15 mai 2020.

La data de 18 martie 2020 a fost emisă Dispoziția nr. 1 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în conformitate cu art. 22 din Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 55/2020 privind declararea stării de urgență, punctelor 6, 7, 8 și 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

Luând în considerare faptul că prin prisma pct. 8 din Anexa la Dispoziția nr.1 din data de 18 martie 2020, termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, termenul de declarare a recursului pentru Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Angela Procopciuc și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, după întrerupere a început a curge la data de 16 mai 2020 și a expirat la 15 iunie 2020.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 19 martie 2020 (f.d.186, Vol.III).

Reprezentantul ÎM „Asociația Piețelor din Fălești” avocatul Valentina Moruz a recepționat copia deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău la data

de 23 martie 2020 (f.d.187, Vol.III). Iar, dovada de recepționare a deciziei instanței de apel de către Primăria și Consiliul or. Fălești, sau reprezentantul acestora avocatul Angela Procopciuc, la materialele cauzei lipsește.

În aceste circumstanțe, recursurile declarate de Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Angela Procopciuc și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz la 29 aprilie 2020 și respectiv 20 mai 2020 se consideră depuse în termen.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Angela Procopciuc și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină

cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererile de recurs depuse de către Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Angela Procopciuc și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, sunt inadmisibile.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de către Primăria și Consiliul or. Fălești, reprezentate de avocatul Angela Procopciuc și ÎM „Asociația Piețelor din Fălești”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan